



Samenvatting eindrapportage DE BASIS voor vindbaarheid (2007)

In het project DE BASIS ('Digitaal Erfgoed: Bouwen aan een Succesvolle ICT Strategie') heeft DEN in samenwerking met experts uit het erfgoedveld een eerste set minimale basiseisen voor ICT in het erfgoed vastgesteld. Deze eerste set heeft betrekking op de vindbaarheid van digitale erfgoedcollecties. Hieronder vindt u een samenvatting van de uitgebreide rapportage over de totstandkoming van DE BASIS voor vindbaarheid.



DEN wil de normering van kwaliteitsinstrumenten op basis van zelfregulering door het erfgoedveld tot stand brengen. Aan de [DE BASIS](#) zouden alle erfgoedinstellingen moeten voldoen bij het inzetten van ICT voor hun dienstverlening of wanneer ze willen deel nemen aan een ICT-samenwerkingsproject. Erfgoedinstellingen die de basiseisen volgen zijn ervan verzekerd dat de wijze waarop zij ICT inzetten effectief en toekomstgericht is.

ACHTERGRONDEN

DEN heeft van OCW de opdracht gekregen een kennisplatform voor kwaliteitszorg op te zetten. DEN verzamelt en verspreidt kennis over ICT-standaarden en andere kwaliteitsinstrumenten. Deze kennis stelt de instellingen in staat professioneel, toekomstvast en publieksgericht mee te bouwen aan de Digitale Collectie Nederland.

TOEPASSINGSGBEDIEN

DE BASIS kan in de volgende situaties ingezet worden:

- Beleidsvorming
- Systeemontwikkeling
- Samenwerkingsverbanden
- Subsidieaanvragen
- Evaluatie van dienstverlening
- Effectieve en duurzame digitalisering

VINDBAARHEID

In 2007 is begonnen met het thema vindbaarheid. In het proces van normering stond het belang van het publiek voorop. Vindbaarheid is het digitaal beschikbaar stellen van informatie over erfgoed op basis van gangbare technologie, zodanig dat deze zonder kennis vooraf kan worden hergebruikt door zowel mens als machine. DEN ziet daarbij blijvende vindbaarheid als een zelfstandig doel, los van de actuele, doelgerichte dienst waarvoor op dat moment gedigitaliseerd wordt.

METHODIEK

De totstandkoming van DE BASIS is een zorgvuldig proces geweest, uitgaande van zelfregulering, waarvoor DEN heeft samengewerkt met experts en instellingen uit de erfgoedsector. Het proces bestond uit:

- een inventarisatieronde bij experts;
- een brede inspraakronde gebaseerd op de RFC-procedure 2026;
- de toetsing in het veld;
- definitieve vaststelling en publicatie.

INTERACTIE VIA WIKI

In samenspraak met de [adviesraad van de kennisbank](#) is voor een wiki gekozen als middel voor communicatie met het erfgoedveld. De [wiki](#) beschrijft van alle voorgestelde standaarden het proces en geeft de mogelijkheid tot directe interactie. Het concept voor DE BASIS vindbaarheid is na de analyseperiode door DEN aan de praktijk getoetst bij representatieve erfgoedinstellingen. Er is een vragenlijst opgesteld om inzicht te krijgen in de praktische implicaties van DE BASIS voor vindbaarheid op de werkvloer. Ook heeft DEN werkbezoeken aan negen erfgoedinstellingen gebracht.

DE BASIS VOOR VINDBAARHEID

Het eindresultaat bestaat uit zeven standaarden voor vindbaarheid. Vindbaarheid wordt gegarandeerd door tijdens het digitaliseerproces te voldoen aan minimale eisen op het gebied van:

- [HTTP](#) maakt erfgoed informatie bereikbaar via het web;
- [URI](#) zorgt ervoor dat ieder digitaal object in een collectie op een unieke wijze geïdentificeerd kan worden;
- [XML](#) structureert alle (meta)data op een wijze die computers snel en flexibel kunnen verwerken;
- [UTF-8](#) codeert tekst in willekeurig welke internationale tekenset;
- [Dublin Core](#) beschrijft de erfgoedobjecten in een collectie op een wijze die wereldwijd wordt toegepast;
- [OAI-PMH](#) kopieert informatie over collectie-items ten behoeve van andere informatiesystemen die de vindbaarheid vergroten;
- [SRU](#) maakt het eigen informatiesysteem rechtstreeks doorzoekbaar.

SCENARIO

Er is in de eindrapportage een scenario voor DE BASIS voor vindbaarheid uitgewerkt, waarin de toepassing van DE BASIS in een verzonnen erfgoedpraktijk is beschreven. Er is uitgegaan van een situatie waarin de erfgoedinstelling een collectie digitaliseert als basis voor gebruik op de eigen website, een regionale portal, de Digitale Collectie Nederland en Google.